

**Informacja z zakresu  
profilu ryzyka i poziomu kapitału  
w Spółdzielczym Banku Ludowym w Kępnie  
według stanu na 31.12.2017 roku**

## I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

### *Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie*

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
Udziały w Banku Zrzeszającym	1.994.100 zł	Działalność finansowa	Nie pomniejsza
Udziały w TUV Concordia	2.400 zł	Działalność ubezpieczeniowa	Nie pomniejsza
Udział w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB-Banku	1.000 zł	System Ochrony	Nie pomniejsza

## II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

### 1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)
  1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:
    - 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
    - 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
    - 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych<sup>1</sup> w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 2%.

<sup>1</sup>Według wartości bilansowej brutto.

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych<sup>2</sup> od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
  - 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.
2. Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:
- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
  - 2) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;
  - 3) budowę, weryfikację i aktualizację Zasad zarządzania ryzykiem koncentracji;
3. Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:
- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym niż 3% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
  - 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 70% ich udziału w portfelu kredytowym.
4. Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:
- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2,5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
  - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 8% ich udziału w portfelu kredytowym.
- 2) **Ryzyko operacyjne**  
Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:
- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
  - 2) racjonalizację kosztów;
  - 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;

---

<sup>2</sup>Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

### 3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrz bankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

### 4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

### 5) Ryzyko kapitałowe

1. Bank zobowiązany jest do utrzymywania:  
kapitału założycielskiego w wysokości nie niższej niż równowartość 1.000.000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu sprawozdawczym;
  - a) sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
    - a. kapitał regulacyjny,
    - b. kapitał wewnętrzny;
  - b) współczynników kapitałowych na poziomie co najmniej minimum regulacyjnego:
    - a) współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 4,5%,
    - b) współczynnik kapitału Tier I – 6%,
    - c) łączny współczynnik kapitałowy – 8%.
2. Po uwzględnieniu bufora kapitałowego: zabezpieczającego i ryzyka systemowego oraz okresów przejściowych a także dodatkowego bufora dla łącznego współczynnika kapitałowego Bank powinien posiadać współczynniki kapitałowe, o których mowa w ust.1 na poziomie:
  - 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I: w 2018 – 9,375%, od 2019 – 10%;
  - 2) współczynnik kapitału Tier I: w 2018 – 10,875%, od 2019 – 11,5%;
  - 3) łączny współczynnik kapitałowy: w 2018 – 13,875%, od 2019 – 14,5%.
3. Dodatkowo, poszczególne poziomy współczynników są powiększane o bufor antycykliczny. (wskaźnik bufora antycyklicznego wynosi 0%; wskaźnik w tej wysokości obowiązuje do czasu zmiany jego poziomu przez MF w drodze Rozporządzenia)

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

4. W przypadku nie spełnienia współczynników kapitałowych powiększonych o bufor zabezpieczający, antycykliczny oraz ryzyka systemowego, (np. w 2018 roku są to poziomy: współczynnik kapitału podstawowego Tier I – 9,375%, współczynnik kapitału Tier I – 10,875%, łączny współczynnik kapitałowy – 12,875%) Bank przygotowuje plan ochrony kapitału, który przedstawia Komisji Nadzoru Finansowego w terminie 5 dni roboczych od dnia, w którym stwierdził, że nie spełnia tego wymogu.
5. Plan ochrony kapitału obejmuje:
  - 1) przewidywane przychody i wydatki oraz prognozowany bilans;
  - 2) środki mające na celu podwyższenie współczynników kapitałowych;
  - 3) plan podwyższenia funduszy własnych w celu podwyższenia współczynników kapitałowych do wymaganego poziomu i przewidywany okres, w jakim to nastąpi.

a)

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;

- 1) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 2) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 3) i ust. 3;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 2) i ust. 3;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1) i ust. 3;
- 5) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 90%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 8%; (poziom ten trzeba obliczyć według wzoru:  $\frac{1}{12,5 * \text{wskaźnik określony w pkt 6}}$ )
- 6) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% kapitału Tier I;
- 7) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 1% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 8) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej;
- 9) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku; (wprowadzono limit wynikający z Umowy Systemu Ochrony)
- 10) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3), 4) i 5);
- 11) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego; (zapis został wprowadzony w związku z zakazem wielokrotnego wykorzystywania składników funduszy własnych, co wynika bezpośrednio z zapisów art. 113 ust. 7 CRR oraz warunku KNF wydanego przy decyzji uznania Systemu Ochrony);
- 12) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL

## 6) Ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka braku zgodności obejmują:

- 1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ;
- 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 3) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

## 2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
  - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (zwane dalej „zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a)");
  - b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, w zakresie, o którym mowa w lit. a) jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomu wymienionego w ust. 1:

- 1) pkt 1) funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska: są to komórki realizujące zadania operacyjne i stwarzające ryzyko: Wydział Sprzedaży, Oddziały i Filia, komórka zarządzania wolnymi środkami tj. Wydział Finansowo – Księgowy;
- 2) pkt 2) lit. a) funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska: są to komórki zarządzające i kontrolujące ryzyko: Wydział Ryzyk Bankowych, Wydział Posprzedaży;
- 3) pkt 2) lit. b) funkcjonuje komórka ds. ryzyka braku zgodności.

Pracownicy/komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, w zakresie o którym mowa w lit. a) wykonują zadania związane z identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, kontrolą, monitorowaniem oraz sprawozdawaniem każdego istotnego ryzyka.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
  - 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
  - 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
  - 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
  - 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
  - 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, o których mowa w § 8, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w §6 ust.1 pkt 2 lit a);
  - 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- ponadto:
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;

ponadto:

- 9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków oraz:

- 1) na pierwszym poziomie;

- 2) na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w §6 ust.1 pkt 2 lit a), przy czym nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

Komitety - ALCO, Komitet Kredytowy realizują zadania opisane w ich regulaminach funkcjonowania.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

### **3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku**

#### **1) Ryzyko kredytowe**

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:

- 1) w ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem:
  - a) pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
  - b) podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu;
- 2) w ramach identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu:
  - a) ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia,
  - b) wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej;
- 3) w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
  - a) badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,
  - b) ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
  - c) wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka,
  - d) badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe;
  - e) ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń.

W ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank:

- 1) stosuje standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych;
- 2) ogranicza wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowań;
- 3) stosuje odpowiedni podział kompetencji w podejmowaniu decyzji kredytowych.

Monitoring ekspozycji kredytowych jest procesem stałej kontroli i analizy przebiegu ich spłaty, sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy i wartości zabezpieczeń; realizowany jest w oparciu o obserwację, analizę i jeśli zachodzi taka konieczność, stały kontakt z kredytobiorcą.



SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

Monitoring ekspozycji kredytowych prowadzony jest na podstawie odpowiednich regulacji kredytowych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji kredytowej realizowane jest poprzez określenie i przestrzeganie standardów kredytowych zawartych w obowiązujących w Banku niżej wymienionych regulacjach:

- 1) polityce kredytowej Banku – wyznaczającej ogólne kierunki rozwoju działalności kredytowej Banku, strategiczne branże i produkty kredytowe, a także strategicznych klientów Banku;
- 2) procedurach dotyczących poszczególnych produktów kredytowych – przeznaczonych dla pracowników kredytowych Banku, zawierających opis postępowania z wnioskiem kredytowym, określających wzorcowe wnioski, umowy, inne załączniki, a także spis dokumentacji niezbędnej do oceny wniosku o dany produkt kredytowy;
- 3) regulaminach dotyczących poszczególnych produktów kredytowych – przeznaczonych dla klientów, określających podstawowe warunki kredytowania;
- 4) zasadach oceny zdolności kredytowej:
  - a) osób fizycznych,
  - b) podmiotów prowadzących działalność rolniczą,
  - c) podmiotów gospodarczych prowadzących pełną sprawozdawczość finansową,
  - d) podmiotów gospodarczych prowadzących uproszczoną sprawozdawczość finansową,
  - e) jednostek samorządu terytorialnego,
  - f) innych grup klientów, zawartych w regulacjach kredytowych;
- 5) regulaminie Komitetu Kredytowego – określającym szczegółowy tryb i zasady funkcjonowania tego Komitetu;
- 6) opracowanych zgodnie z wytycznymi Spółdzielni, zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych – określających ocenę terminowości spłat, ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dla różnych rodzajów ekspozycji kredytowych oraz wysokość tworzonych rezerw celowych z ewentualnym uwzględnieniem pomniejszeń podstawy ich naliczania:
  - a) ekspozycje kredytowe z tytułu pożyczek i kredytów detalicznych,
  - b) ekspozycje kredytowe z tytułu pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych,
  - c) ekspozycje kredytowe wobec klientów prowadzących pełną lub uproszczoną sprawozdawczość (...),
  - d) ekspozycje kredytowe wobec jednostek samorządu terytorialnego,
  - e) ekspozycje kredytowe wobec rolników nie prowadzących sprawozdawczości, klientów rozliczających podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej;
- 7) regulaminie udzielania przez Bank kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, otwierania rachunków bankowych osobom i podmiotom wymienionym w art. 79a ustawy Prawo bankowe;
- 8) zasadach stosowania prawnych form zabezpieczeń kredytów;
- 9) zasadach oceny, weryfikacji i aktualizacji wartości zabezpieczeń.

Komórka monitorująca portfelowe ryzyko kredytowe/ Wydział Ryzyk Bankowych, prowadzi zestawienie, w którym są rejestrowane odstępstwa od przyjętych standardów postępowania; wzór rejestru stanowi załącznik nr 1 do Zasad zarządzania ryzykiem kredytowym w Spółdzielczym Banku Ludowym w Kępnie.

Istotnym elementem ograniczania ryzyka kredytowego jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej.

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego określa się parametry pozwalające na ocenę zdolności kredytowej klienta.

Równoległe z oceną zdolności kredytowej klienta przeprowadzana jest analiza jakości i adekwatności proponowanych zabezpieczeń spłaty kredytu.

Posiadanie zdolności kredytowej przez klienta nie zobowiązuje Banku do udzielenia kredytu.

W przypadku braku zdolności kredytowej u klienta, Bank może udzielić kredytu jedynie na warunkach określonych zapisami ustawy Prawo bankowe.

Parametry pozwalające na ocenę zdolności kredytowej i metodyki jej badania zawarte są w szczegółowych instrukcjach dotyczących oceny zdolności kredytowej dla poszczególnych rodzajów klientów oraz określonych produktów.

Bank dokonuje weryfikacji klienta w:

- 1) wewnętrznych bazach danych;
- 2) Biurze Informacji Kredytowej S.A. (BIK);
- 3) Krajowym Rejestrze Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (KRD);

Identyfikując ryzyko związane z klientem należy uwzględnić powiązania, które zdefiniowano w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

Podstawową zasadą funkcjonującą w Banku przy podejmowaniu pozytywnej decyzji kredytowej jest posiadanie przez klienta zdolności do spłaty kredytu; przyjmowane zabezpieczenia traktowane są jako źródło spłaty kredytu, w przypadku gdy klient utracił zdolność do samodzielnej obsługi zadłużenia, tym samym jakość i skuteczność zabezpieczenia spłaty kredytu nie zastępuje konieczności posiadania przez klienta zdolności kredytowej, za wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy Prawo bankowe.

Jako zabezpieczenie spłaty udzielonych kredytów Bank przyjmuje następujące rodzaje zabezpieczeń:

- 1) w ramach zabezpieczeń rzeczowych:
  - a) hipotekę na nieruchomości,
  - b) przewłaszczenie rzeczy ruchomej,
  - c) wpłatę określonej kwoty, spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe,
  - d) blokada środków na rachunku w Banku lub innych bankach,
  - e) cesję wierzytelności z umów handlowych,
  - f) cesję wierzytelności z umów ubezpieczeniowych,
  - g) inne, zaakceptowane indywidualną decyzją przez Bank;
- 2) w ramach zabezpieczeń nierzeczowych:
  - a) weksel własny i poręczenie wekslowe,
  - b) gwarancję,
  - c) poręczenie cywilne.

W celu ograniczania ryzyka prawnego i operacyjnego Bank określił szczegółowe zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytów w procedurze Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności banku w SBL w Kępnie.

W przypadkach, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1 ustawy Prawo bankowe; za szczególną formę zabezpieczenia Bank uważa takie przypadki, w których zapewnił sobie:

- 1) wykonywanie dodatkowych czynności prawnych, zmierzających do wzmocnienia zabezpieczenia, które będą skutkowały dodatkową możliwością dochodzenia roszczeń;

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

- 2) wpływ na podejmowane u kredytobiorcy decyzje strategiczne; oraz/ponadto:
- 3) można upłynnić zabezpieczenie po cenach rynkowych, także w przypadku niewypłacalności, upadłości kredytobiorcy;
- 4) wartość zabezpieczenia nie zależy głównie od zdolności kredytowej dłużnika;
- 5) zdolność kredytowa dłużnika nie zależy głównie od przepływu środków pieniężnych generowanego przez zabezpieczenie.

Wartość oraz adekwatność przyjętych zabezpieczeń spłaty kredytów jest przez Bank oceniana na poziomie uzależnionym od: ich stopnia płynności, długoterminowej stabilności wartości, ewentualnego czasu zbycia zabezpieczenia.

Zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 1 Bank uszeregował zabezpieczenia wymienione w § 16 ust. 2 według następującej kolejności:

- 1) wpłata określonej kwoty w złotych lub walucie wymiennej na rachunek Banku spełniającej warunki określone w art. 102 ustawy Prawo bankowe lub blokada środków na rachunku w Banku lub innych bankach;
- 2) hipoteka na nieruchomości;
  - hipoteka na gruntach rolnych,
  - hipoteka na nieruchomości mieszkalnej,
  - hipoteka na nieruchomości komercyjnej ( z wyłączeniem rolnej)
- 3) przewłaszczenie na zabezpieczenie;
- 4) przelew (cesja) wierzytelności;
- 5) weksel własny in blanco;
- 6) poręczenie wekslowe (awal);
- 7) poręczenie cywilne;
- 8) pełnomocnictwo do rachunku;
- 9) pozostałe stosowane w Banku.

Podstawowe zasady szacowania, weryfikacji i aktualizacji wartości przyjętych zabezpieczeń zostały określone w załączniku nr 2 do niniejszych zasad; opisane w załączniku zasady służą jedynie do oceny adekwatności wysokości zabezpieczenia w stosunku do wartości ekspozycji.

W procesie ustanawiania prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytów, głównie w celu ograniczania ryzyka prawnego, jak również ryzyka braku zgodności, Bank dokłada szczególnej staranności w konstruowaniu umów z klientem.

W szczególności w umowach z klientem powinny znaleźć się zapisy, dotyczące:

- 1) zobowiązania klienta do ubezpieczenia rzeczy objętej zabezpieczeniem według wartości rynkowej i scedowania prawa z tego zabezpieczenia na rzecz Banku;
- 2) zobowiązania klienta do informowania Banku o zmianie lokalizacji rzeczy (ruchomej) przyjętej na zabezpieczenie;
- 3) postępowania w przypadku konieczności zaspokojenia się z nieruchomości, tak aby nie zostały naruszone przepisy dotyczące praw najemców;

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

- 4) konieczność uzupełnienia przez klienta dokumentacji związanej z zabezpieczeniem zwłaszcza w przypadkach, w których istnieje niebezpieczeństwo zaspokajania się Banku z przedmiotu zabezpieczenia.

Generalną zasadą jest, że Bank ustanawia zabezpieczenie na nieruchomości lub rzeczy ruchomej, która jest własnością kredytobiorcy; w wyjątkowych przypadkach Bank może ustanowić zabezpieczenie na nieruchomości lub rzeczy niebędącej własnością kredytobiorcy.

Jeżeli zabezpieczenie nie stanowi własności kredytobiorcy Bank ogranicza ryzyko związane z takimi sytuacjami poprzez m.in.:

- 1) monitorowanie takich sytuacji;
- 2) ustanawianie poziomu limitów wewnętrznych, które odzwierciedlają ten aspekt ryzyka – jeżeli nie są to przypadki jednostkowe;
- 3) ocenę ryzyka prawnego związanego z omawianym rodzajem zabezpieczenia.

Oprócz podstawowej funkcji, jaką spełniają przyjęte w Banku zabezpieczenia, pozwalają one również bezpośrednio zredukować skalę zrealizowanego ryzyka kredytowego:

- 1) Bank wykorzystuje przyjęte zabezpieczenia do pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych zgodnie z zapisami rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zgodnie z wytycznymi Spółdzielni zawartymi w zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych w Systemie Ochrony SGB.
- 2) ustanowione przez Bank zabezpieczenia mogą stanowić podstawę do zmniejszania kwoty regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe poprzez możliwość stosowania preferencyjnej wagi ryzyka (35%) dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach lub poprzez zastosowanie przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego; szczegółowe wymogi, które muszą spełniać zabezpieczenia dla wymienionych celów zostały określone w obowiązujących w Banku zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Ryzyko rezydualne, występujące w związku ze stosowaniem, wymienionych w ust.1, technik redukcji ryzyka kredytowego Bank ogranicza zgodnie z obowiązującymi w Banku: zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych oraz zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Na proces zarządzania ryzykiem portfela kredytowego składa się:

- 1) opracowanie polityki kredytowej Banku, w tym określenie docelowych grup klientów i oferowanych produktów;
- 2) ustalenie pożądanej struktury portfela kredytowego;
- 3) zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji ryzyka kredytowego;
- 4) wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko kredytowe w tych obszarach, w których posiadanie przez Bank nadmiernych koncentracji (podmiotowych, branżowych, geograficznych) wynika ze specyfiki prowadzonej działalności;
- 5) identyfikacja i pomiar ryzyka poprzez:
  - a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
  - b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
  - c) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
  - d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
  - e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
  - f) monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

- g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- h) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- i) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- j) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych;
- 6) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;
- 7) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych;
- 8) ustalenie adekwatnego do potrzeb systemu informacji zarządczej;
- 9) stosowanie odpowiednich mechanizmów kontrolnych poprzez:
  - a) opracowanie i przyjęcie do stosowania procedur służących zarządzaniu ryzykiem wynikającym z określonych portfeli kredytowych, w tym dotyczących:
    - zarządzania ryzykiem koncentracji,
    - zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
    - zarządzania ryzykiem ekspozycji detalicznych,
  - b) stosowanie limitów koncentracji zaangażowań,
  - c) badanie stopnia przestrzegania wprowadzonych limitów i standardów postępowania (funkcja kontroli).

W przypadku wystąpienia wzrostu poziomu ryzyka w portfelu kredytowym Bank identyfikuje przyczynę.

Po zidentyfikowaniu przyczyn wzrostu poziomu ryzyka Bank powinien rozważyć podjęcie następujących działań:

- 1) ograniczenie kwoty zaangażowań poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów;
- 2) ograniczenie skali całej akcji kredytowej Banku lub w odniesieniu do wybranych oddziałów, produktów, grupy klientów;
- 3) zwiększenie stopnia adekwatności zabezpieczeń;
- 4) restrukturyzowanie zadłużenia;
- 5) doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej;
- 6) zweryfikowanie polityki kredytowej;
- 7) podejmowanie innych zindywidualizowanych działań zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
DEK wg. produktu: kredyty gotówkowe	20%
DEK wg. produktu: limity w ROR i karty kredytowe	10%
DEK udzielony na warunkach niestandardowych	30%
Portfel DEK w odniesieniu do portfela kredytowego	8%
Zagrożone DEK	3%
EKZH, których celem kredytowania nie jest nieruchomości	max. 85% kwoty EKZH
EKZH, których okres trwania umowy jest dłuższy niż 10 lat	max. 75% kwoty EKZH
EKZH, których kredytobiorcą jest podmiot z branży rolniczej	max. 80% kwoty EKZH
Maksymalny limit EKZH	70% portfela kredytowego
Limit maksymalny poziom koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty obrotowe	250% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty w rachunku bieżącym	200% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: limity w ROR	10% uznanego kapitału

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty inwestycyjne o ter.zapad.do 10 lat	200% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty inwestycyjne o ter.zapad.pow.10 lat	200% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty na cele konsumpcyjne	50% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	100% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: kredyty na nieruchomości komercyjnej i poz.kred. Hipoteczne	50% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: udzielone zobowiązania pozabilansowe	150% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: inne należności	10% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: zaangażowania kapitałowe	10% uznanego kapitału
Limit koncentracji w jednorodny instrument finansowy: pozostałe kredyty konsumpcyjne	100% uznanego kapitału
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: podmioty gospodarcze	90% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: jednostki samorządu terytorialnego	20% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: osoby fizyczne	30% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: kredyty inwestycyjne	70% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: kredyty obrotowe	70% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: kredyty na działalność gospodarczą związaną z rolnictwem	100% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalny udział kredytów w portfelu kredytowym: kredyty na pozarolniczą działalność gospodarczą	30% udział w portfelu kredytowym ogółem
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyty na działalność gospodarczą	2 800 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego dla gospodarstwo rolne	2000 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego dla działły specjalne produkcji rolnej	2000 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyt preferencyjny na finansowanie działalności rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego dla przetwórstwo rolno - spożywcze	2000 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyt konsumpcyjny	255,55 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyt mieszkaniowy	300 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: pożyczka hipoteczna	200 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: kredyty dla JST	3000 tys. zł

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

Maksymalna kwota jednostkowa: gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie podmiotu finansowego	1500 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie: podmiotu niefinansowego	1500 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: gwarancja lub poręczenie udzielone na zlecenie: jednostek samorządu terytorialnego	1500 tys. zł
Maksymalna kwota jednostkowa: DEK	100 tys. zł
Maksymalny poziom wskaźnika LtV: kredyty mieszkaniowe	80%
Maksymalny poziom wskaźnika LtV: pożyczki hipoteczne	50%
Maksymalny poziom wskaźnika LtV: inne kredyty	75%
Maksymalny poziom limitu LtV uwzględniający: rodzaj zabezpieczenia: hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	80%
Maksymalny poziom wskaźnika LtV uwzględniający rodzaj zabezpieczenia: hipoteka na nieruchomości komercyjnej	75%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniające: rodzaj zabezpieczenia: pozostałe	70%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniające: okres kredytowania: do 10 lat	80%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniające: okres kredytowania: powyżej 10 lat	75%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniające: oprocentowanie :stałe	70%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniający: oprocentowanie: zmienne	80%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniający: formę własności: własne	80%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniający: formę własności: użytkowanie wieczyste	75%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniający: formę własności: inne	70%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniający: dostawcę zabezpieczenia: kredytobiorca	80%
Maksymalny poziom limitów LtV uwzględniający: dostawcę zabezpieczenia: inne	75%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 0 do 12 miesięcy kredytowania i dochodu do kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	60%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 0 do 12 miesięcy kredytowania i dochodu od kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia do kwoty 2 krotnego wynagrodzenia	70%
maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 0 do 12 miesięcy kredytowania i dochodu powyżej kwoty 2 krotnego aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	80%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 13 do 60 miesięcy kredytowania i dochodu do kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	60%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 13 do 60 miesięcy kredytowania i dochodu od kwoty aktualnego	70%

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

przeciętnego wynagrodzenia do kwoty 2 krotnego wynagrodzenia	
maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 13 do 60 miesięcy kredytowania i dochodu powyżej kwoty 2 krotnego aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	80%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 61 do 120 miesięcy kredytowania i dochodu do kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 61 do 120 miesięcy kredytowania i dochodu od kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia do kwoty 2 krotnego wynagrodzenia	60%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 61 do 120 miesięcy	65%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 121 do 240 miesięcy kredytowania i dochodu do kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 121 do 240 miesięcy kredytowania i dochodu powyżej kwoty 2 krotnego aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	60%
maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 121 do 240 miesięcy kredytowania i dochodu powyżej kwoty 2 krotnego aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	65%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 241 do 300 miesięcy kredytowania i dochodu do kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 241 do 300 miesięcy kredytowania i dochodu od kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia do kwoty 2 krotnego wynagrodzenia	60%
maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 241 do 300 miesięcy kredytowania i dochodu powyżej kwoty 2 krotnego aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	65%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 301 do 480 miesięcy kredytowania i dochodu do kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 301 do 480 miesięcy kredytowania i dochodu od kwoty aktualnego przeciętnego wynagrodzenia do kwoty 2 krotnego wynagrodzenia	60%
maksymalny poziom wskaźnika DtI dla okresu od 301 do 480 miesięcy kredytowania i dochodu powyżej kwoty 2 krotnego aktualnego przeciętnego wynagrodzenia	65%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla nowego klienta	60%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla stałego klienta	6%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta z umową o pracę na czas określony	70%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta z umową o pracę na czas nieokreślony	70%



Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta na emeryturze/rencie	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta prowadzącego działalność gospodarczą	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta prowadzącego działalność rolniczą	70%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta na umowie zlecenie/o dzieło	70%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta na umowie zlecenie/o dzieło	60%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla klienta wykonującego wolny zawód	60%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla miejsca zamieszkania: wieś	50%
Maksymalny poziom wskaźnika DtI dla miejsca zamieszkania: miasto do 50 tys. mieszkańców	55%
Minimalna wartość łącznego współczynnika kapitałowego	13,25%
Kapitał regulacyjny	68%
Limit alokacji kapitału na ryzyko kredytowe	64% funduszy własnych
Kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	58%
Limit alokacji kapitału na ryzyko operacyjne	10% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko koncentracji	1% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko płynności	5% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko stopy procentowej	8% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko kapitałowe	2% funduszy własnych

## 2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- b) na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- c) na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- c) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- d) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- e) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- f) transferowanie ryzyka,
- g) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Limit KRI osób przyjętych w okresie sprawozdawczym.	5
Limit KRI liczba pracowników odchodzących z pracy w okresie sprawozdawczym.	5
Limit KRI liczba godzin niedostępności programu informatycznego	30 min
Limit KRI liczba godzin niedostępności bankomatów	10godz./ 1 bankomat
Limit KRI kwota niedoborów, nadwyżek	max. 5000 zł
Limit KRI liczba różnic kasowych	12/miesiąc
Limit KRI różnic bankomatowych	12/ miesiąc
Limit KRI ilość strat	3 starty
Limit KRI wartość strat	10 strat
Limit KRI ilość pomyłek/ sztuki	1400 sztuk
Limit KRI czas poświęcony na wyjaśnianie pomyłek, godzina i %	8 godz./ 5%
Limit KRI ilość zamkniętych rachunków bankowych w okresie sprawozdawczym	120 szt.
Limit KRI ilość rachunków terminowych	min. 2000
Limit KRI ilość przelewów w systemie ELIXIR	min. 40 000/miesiąc
Limit KRI ilość przelewów elektronicznych	min. 30 000
Limit KRI ilość przelewów kasowych	min. 12 000
Limit KRI liczba skarg i reklamacji	12/ miesiąc
Limit KRI ilość wydanych kart bankomatowych	min. 100 szt.
Limit KRI ilość czynności bankomatowych	min. 25 000
Limit KRI ilość udzielonych kredytów	min. 50/miesiąc
Limit KRI przekroczenia pogotowia kasowego	min. 12/miesiąc
Limit KRI oszustwa wewnętrzne	do 5 000 tys/miesiąc
Limit KRI oszustwa zewnętrzne	do 5 000 tys/ miesiąc

**3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)**

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności bieżącej,
- b) płynności krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
  - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
  - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
  - analizę wskaźników płynnościowych,
  - ocenę poziomu aktywów płynnych,
  - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Limit luki niedopasowania do 1 roku ( 1 m-c)	min 1
Limit luki niedopasowania do 1 roku ( 3 m-c)	min 0,90
Limit luki niedopasowania do 1 roku (6m-c)	min 0,90
Limit luki niedopasowania do 1 roku (12 m-c)	min 0,80
Limit luki niedopasowania powyżej 1 roku ( 1 rok)	max 1,20
Limit luki niedopasowania powyżej 1 roku ( 2 lata)	max 1,20
Limit luki niedopasowania powyżej 1 roku ( 5 lat)	max 1,10
Limit luki niedopasowania powyżej 1 roku ( 10lat)	max 1,10
Limit luki niedopasowania powyżej 1 roku ( 20 lat)	max 1
Limit wskaźnika globalnej luki płynności	minimum 1
Limit udział zobowiązań pozabilansowych udzielonych w sumie bilansowej	maksimum 10% sumy bilansowej
Limit udział łącznej kwoty środków zgromadzonych przez dużych deponentów w bazie depozytowej	maksimum 10%
Limit udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	minimum 130% (limit wewnętrzny w IPS 105%)
Limit wewnętrzny wskaźnik NSFR	minimum 100%
Limit nadzorcze miary płynności M1	0%
Limit nadzorcze miary płynności M2	1%
Limit nadzorcze miary płynności M3	1%
Limit nadzorcze miary płynności M4	1%
Limit wskaźnika LCR	80%

**4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym**

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- b) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- c) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
  - Lukę stopy procentowej,
  - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
  - analizę wskaźników,
  - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>wartość</i>
Limit maksymalnej, dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu łącznego ryzyka przeszacowania	30%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	5%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku	3%
Limit maksymalnego udziału sumy luk w przedziałach przeszacowania powyżej 12 miesięcy	2%
Limit maksymalnego dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	20%
Limit maksymalnej dopuszczalnej zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie	20%

### 5) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- ocenę współczynników kapitałowych,
- ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W stosuje następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Minimalna wartość łącznego współczynnika kapitałowego	13,25%
Kapitał regulacyjny	68%
Limit alokacji kapitału na ryzyko kredytowe	64% funduszy własnych
Kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	58%
Limit alokacji kapitału na ryzyko operacyjne	10% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko koncentracji	1% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko płynności	5% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko stopy procentowej	8% funduszy własnych
Limit alokacji na ryzyko kapitałowe	2% funduszy własnych

#### 6) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

#### 4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	76%
Ryzyko operacyjne	12,50%
Ryzyko stopy procentowej	11,20%
Ryzyko płynności	0,20%

#### 5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Adam Hofman	1	0
Jan Trojak	2	0
Ryszard Starek	1	0
Marian Latusek	1	0
Rajmund Radajewski	1	0
Jan Czomko	0	1
Aleksander Miszkielo	0	1

#### 6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Politykę wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, określa Procedura oceny kwalifikacji członków zarządu oraz zarządu Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie, oraz Procedura oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie.

(Procedury załącznikiem do Informacji)

#### 7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku oraz ryzykami bankowymi, który spotyka się nie rzadziej jak raz w miesiącu,
- Komitet Kredytowy, który spotyka się w miarę potrzeb.

#### 8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku, Polityka informacji zarządczej w Spółdzielczym Banku Ludowym w Kępnie.

Produktem finalnym rachunkowości zarządczej są raporty, analizy, które zawierają informacje wykorzystywane w: ocenie sytuacji Banku, zarządzaniu, planowaniu finansowym. Częstotliwość i zakres sporządzanych raportów określono w Załączniku Nr 1 do Polityki informacji zarządczej Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie.

### III. Fundusze własne

#### 1. Budowa funduszy własnych

Fundusze własne Banku wyznaczono zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. (CRR), Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 3013/36/UE (CRD IV) oraz zgodnie z art. 127 ustawy Prawo bankowe.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego, Bank utrzymuje fundusze własne na poziomie dostosowanym do rozmiaru prowadzonej działalności.

Bank zwiększa poziom funduszy własnych poprzez coroczne odpisy z zysku na fundusz rezerwowy oraz uzupełniająco poprzez zwiększenie funduszu udziałowego.

##### 1. Fundusze własne Banku obejmują :

- 1) Kapitał Tier I,
- 2) Kapitał Tier II.

##### 2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) Kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
  - wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem okresu przejściowego,
  - zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego,
  - niepodzielny zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody właściwego organu,
  - kapitał rezerwowy,
  - fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
- 2) Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
  - wartości niematerialne i prawne wycenione wg wartości bilansowej,

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

- wzajemne krzyżowe powiązania kapitałowe zaliczane do funduszy podstawowych Tier I,
  - strata z lat ubiegłych, strata netto bieżącego okresu, strata w trakcie zatwierdzenia.
- 3) Dodatkowy kapitał Tier I, który stanowi:
- Instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52.CRR,
- 4) Pomniejszenia dodatkowego kapitału Tier I:
- wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku.

**3. Kapitał Tier II. Banku obejmuje:**

- w ramach korekt okresu przejściowego - fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych,
- krzyżowe powiązania kapitałowe.

Fundusz udziałowy Banku od 1stycznia 2014 r., Bank wykazuje w rachunku funduszy własnych w ramach korekt okresu przejściowego tj;

Podstawą obliczeń jest kwota opłaconych przez udziałowców udziałów wg stanu na 31.12.2011 r., powyższa kwota jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013,

Każdego roku, kwota udziałów jest umniejszana o wartość stanowiącą iloczyn kwoty oraz stawki amortyzacji ustalonej przez KNF tj: 20% w 2014 r, po 10% w kolejnych latach, oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 roku.

Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych Bank wykazuje w pozycjach korekty okresu przejściowego, tzn. usuwając z pozycji kapitału Tier II fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.

Strukturę funduszy własnych przedstawia poniższa tabela :

w zł:

F. udziałowy ( po korektach okresu przejściowego)	536.550,-
Kapitał rezerwowy	24.479.544,-
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	500.000,-
Razem	25.516.094,-
Pozycje pomniejszające fundusze podstawowe ( wartości niematerialne i prawne)	50.116,-
Wymagany Kapitał Tier I	25.465.978,-
Kapitał Tier II ( Korekta okresu przejściowego -fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych)	-
Łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II	-

Wartość jednego udziału wynosi 70 zł.

W ramach funduszy podstawowych Banku, przeważa fundusz rezerwowy (fundusz zasobowy), który stanowi 93,59% funduszy własnych Banku. Źródłem wzrostu funduszu rezerwowego jest w większości nadwyżka bilansowa.

Wysokość funduszy własnych na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 26.052.132 zł .

Bank nie planował i nie dokonał wypłaty dywidendy w 2017 r.

Bank nie dokonywał w 2017 r. sekurytyzacji aktywów.

**2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I**

1. Fundusze własne Banku obejmują:
  - 1) kapitał Tier I;
  - 2) kapitał Tier II.
2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:
  - 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
    - a) wpłacony fundusz udziałowy, z zastosowaniem przepisów, o których mowa w § 8,
    - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
    - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy,
    - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
      - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
      - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
      - kapitał rezerwowy,
      - fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
  - 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
    - a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej,
    - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
    - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji ,
    - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji<sup>3</sup>,
    - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze, (chodzi o sytuację, o której mowa w § 6 ust. 2 wersja I Zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)
    - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,



**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;

h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenionych według wartości godziwej;

Artykuł 105 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 odnosi się do norm w zakresie ostrożnej wyceny mających zastosowanie do wszystkich pozycji portfela handlowego. W art. 34 wspomnianego rozporządzenia wymaga się jednak, aby instytucje stosowały normy określone w art. 105 w odniesieniu do wszystkich aktywów wycenianych według wartości godziwej. Łącznie powyższe artykuły wskazują na to, że wymogi w zakresie ostrożnej wyceny mają zastosowanie do wszystkich pozycji wycenianych według wartości godziwej, niezależnie od tego, czy są one ujęte w portfelu handlowym, przy czym termin „pozycje” odnosi się wyłącznie do instrumentów finansowych i towarów. Korekta wyceny AVA dotyczy tylko odliczeń od funduszy własnych nie wpływa na określanie wymogów w zakresie funduszy własnych zgodnie z art. 92 CRR. Zgodnie z zapisami rozporządzenia delegowanego korekta powinna być dokonywana w okresach kwartalnych ale z uwagi na mogące wystąpić rozbieżności w stosunku do wyceny do wartości godziwej w bilansie sugerujemy wycenę w okresach miesięcznych.

3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:

a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,

4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:

a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,

b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji ,

c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji ,

d) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

#### **IV. Wymogi kapitałowe**

##### **1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej**

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na minimalnym poziomie 90%.

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

**2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji**

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem w zł.</i>	<i>Wymóg kapitałowy w zł.</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3.918.689,-	313.415,-
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6.880,-	550,-
ekspozycje wobec instytucji	1.987,-	158,-
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	29.934.699,-	2.394.775,-
ekspozycje detaliczne	23.409.238,-	1.872.739,-
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	50.805.388,-	4.064.431,-
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	63.144,-	5.051,-
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	1.995.100,-	159.608,-
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
inne pozycje	6.834.600,-	546.768,-
<b>Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe</b>	<b>116.968.725</b>	<b>9.357.498</b>

### 3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, operacyjnego

Ryzyko	Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł
• kredytowe	10119,-
• operacyjne	1671,-
<b>RAZEM</b>	<b>11790,-</b>

## V. Ryzyko kredytowe

### 1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, które nie zostały spłacone w terminach określonych w umowie o kredyt.

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

### 2. Klasy ekspozycji kredytowych, w tym klasy istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

Klasa ekspozycji	wartość w zł.	Czy klasa jest istotna tak/nie
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	Nie
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	3.918.689,-	Nie
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	6.880,-	Nie
ekspozycje wobec instytucji	1.987,-	Nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	29.934.699,-	Tak
ekspozycje detaliczne	23.409.238,-	Tak
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	50.805.388,-	Tak
ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	63.144,-	Nie
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	Nie
ekspozycje kapitałowe	1.995.100,-	Nie
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	Nie

Bank za istotne klasy ekspozycji uznaje trzy największe klasy ekspozycji kredytowych.

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

**3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych**

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące regiony geograficzne:

<i>Region geograficzny</i>	<i>wartość tys. zł</i>
Powiat Kępiński	104 714
Powiat Ostrzeszowski	27 954
Powiat Wieruszowski	20 044

**4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych**

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów):

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna tak/nie</i>
A- rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	78 904	Tak
A- uprawy rolne inne niż wieloletnie- 01.1	18 962	Nie
A- chów i hodowla zwierząt- 01.4	16 438	Nie
A- uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)- 01.5	43 503	Tak
B- górnictwo i wydobywanie	78	Nie
C- przetwórstwo przemysłowe.	9 626	Nie
D,E-wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3 914	Nie
F-budownictwo	3 151	Nie
G- handel hurtowy i detaliczny	1 298	Nie
G- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi	247	Nie
G- handel hurtowy z wyłączeniem handlu poj.samochodowymi	360	Nie
G- handel detaliczny z wyłączeniem handlu detal.poj.samoch.	691	Nie
H,J - transport gospodarka magazynowa i łączność	866	Nie
I - działalność związana z zakwaterowaniem i usł.gastr.	1 816	Nie
K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 799	Nie
L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	-	Nie
M - działalność profesjonalna naukowa i techniczna	10	Nie
O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	20 079	Tak
P - edukacja	35	Nie
Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3	Nie
R,S,N - działalność związana z kulturą, rozrywką, społeczna i indywidualna, pozostała	288	Nie
T- gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	-	Nie
U - organizacje i zespoły eksterytorialne	-	Nie
inne	1 184	Nie

Bank za istotne klasy ekspozycji uznaje trzy największe klasy ekspozycji kredytowych.

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

Dla istotnych klas ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>
Rolnictwo	82 403
Jednostki budżetowe	19 117

Dla MŚP podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>wartość tys. zł</i>
Podmioty niekomercyjne	240
Jednostki budżetowe	19 117

**5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności**

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>wartość tys. zł</i>
do 1 miesiąca	3 175
1 – 3 miesięcy	5 624
3 – 6 miesięcy	17 878
1 rok – 5 lat	43 114
5 lat- 10 lat	27 505
10 lat- 20 lat	15 301
Powyżej 20 lat	2 154

**6. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii dla istotnych regionów geograficznych i branż**

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych dla istotnych regionów geograficznych i branż przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Poniżej standardu</i>	<i>wątpliwe</i>	<i>Stracone</i>
<i>Istotny region geograficzny</i>			
Powiat Kępiński	0	0	176 516
<i>Istotna branża</i>			
Rolnictwo	0	0	206 343
Jednostki budżetowe	0	0	0

**7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym**

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
<i>Poniżej standardu</i>	13 162,19	236,90	15 961,69	84,27
<i>Wątpliwe</i>	98 055,30	324,16	26 203,17	145,06
<i>Stracone</i>	316 558,05	232 689,76	386 993,64	252 638,06

## VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych</i> tys. zł
Hipoteka na nieruchomości	32

- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje technikę redukcji ryzyka kredytowego</i> tys. zł
<b>Zabezpieczenia rzeczywiste</b>	
Blokada środków pieniężnych	51
Hipoteka mieszkalna	36175
Hipoteka niemieszkalna	58850
Hipoteka kaucyjna mieszkalna	1528
Hipoteka kaucyjna niemieszkalna	2937
Przewłaszczenie rzeczy ruchomej	16267
<b>Zabezpieczenia nierzeczywiste</b>	
Weksel własny	42059
Poręczenie wg prawa cywilnego	162
Cesja wierzytelności	6049
Poręczenie wekslowe	1152
Inne formy zabezpieczeń	979
Niezabezpieczone	1521

## VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI tylko na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

## VIII. Ryzyko rynkowe

Bank nie prowadzi działalności walutowej.

## IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1671 tys. zł.

W 2017 roku, Bank nie zarejestrował strat wynikających z ryzyka operacyjnego.

## X. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

## SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY W KĘPNIE

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 16 182 tys. zł.

Spadek stóp procentowych o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 3461 tys. zł.

Zmiana oprocentowania o (+) 200 p.b. wyniesie (+) 3166,- tys. zł co stanowi 12,4% funduszy własnych i 40,3% annualizowanego wyniku odsetkowego. Zmiana o (-) 200 p.b. wyniesie (-) 3461 tys. zł co stanowi (-) 13,6% funduszy własnych i (-) 44,1% annualizowanego wyniku odsetkowego. Z uwzględnieniem limitu górnego, wynikającego z ustawy „antylichwiarskiej”.

### XI. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze obejmuje:

- 1) Składniki stałe- wynagrodzenie zasadnicze zależne od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją określone w umowie o pracę, świadczenia wynikające z przepisów Kodeksu pracy przysługujące na równych warunkach wszystkim pracownikom;
- 2) Składniki zmienne- premię roczną;

Wynagrodzenia przyjęte w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny. Stałe składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100 % w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze. Bank może zastosować wyższy stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń, jednak nie wyższy niż 200% na zasadach określonych w § 25 ust 2) pkt 4) lit. b) i c) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Wymagana jest zgoda Zebrania Przedstawicieli podjęta większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, a w przypadku kworum wymagana jest uchwała podjęta większością 3/4 głosów. Łączna wysokość premii rocznej przyznawanej osobą zajmującym stanowiska istotne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększenia jego funduszy własnych i nie może być wyższa niż 15% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany rok podlegający ocenie.

### XII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
  - komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową



SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE

- Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego Wydział Ryzyk Bankowych odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

W Banku został również powołany Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który pełni rolę doradczą w procesie zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- 1) opiniuje poziom limitów,
- 2) identyfikuje i zgłasza potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
- 3) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku,
- 4) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego zgodnie z § 11 ust. 3,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 17 ust. 2,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY  
W KĘPNIE**

- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
  - 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
  - 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
  - 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
  - 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.
- Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys.zł.</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej ponad minimum – nadwyżka podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych otrzymanych)	74 476,14
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	0

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej	2,02	100%
Nadzorcza miara płynności długoterminowej	1,71	100%
Wskaźnik LCR	105%	64%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	9544	2388	913
Luka bilansowa skumulowana	103 815	106203	107 116
Luka prosta (z pozabilansem)	-	-	-
Luka skumulowana(z pozabilansem)	-	-	-

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	43 771	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	17 508	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyptywów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;

- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
  - a) wykorzystania przyznaných linii kredytowych,
  - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
  - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
  - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,

- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,
- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

### XIII. Dźwignia finansowa

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego.

Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.

Wskaźnik dźwigni w pełni wprowadzona definicja na dzień 31.12.2017 wynosił 7,72.

Wskaźnik dźwigni definicja przejściowa na dzień 31.12.2017 wynosił 7,88.

1. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

2. Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w aktywach według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:

1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialne i prawne w części pomniejszającej kapitał podstawowy, udziały kapitałowe w części pomniejszającej kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I,

2) wartość ekspozycji kredytowej Bank oblicza z uwzględnieniem pomniejszeń o wszystkie utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, w związku z tym wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek, których skutek nie został odzwierciedlony w funduszach własnych Banku pomniejsza kapitał podstawowy Tier I;

3) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.

3. Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3% (limit w Systemie Ochrony jest ustalony na minimum 3%, z kolei minimalny poziom wskaźnika dźwigni przy którym można wypłacać dywidendę bez ograniczeń wynosi 5%).

4. Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest przez Wydział Finansowo – Księgowy a monitorowany przez Wydział Ryzyk Bankowych w okresach kwartalnych; stanowi element informacji zarządczej na posiedzenie Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz ryzykami bankowymi (Komitet ALCO) oraz dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

#### XIV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
  - 2) komórka do spraw zgodności,
  - 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej/ ds. testowania pionowego (Stanowisko ds. zgodności)
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
  - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
  - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
  - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
  - 4) matrycę funkcji kontroli,
  - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
  - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania

odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka do spraw zgodności.

Sporządził:

**Naczelnik Wydziału  
Ryzyk Bankowych**

*[Signature]*  
Katarzyna Gochna Romanowska

Zweryfikował:

**GŁÓWNY KSIĘGOWY  
Spółdzielczego Banku Ludowego**

*[Signature]*  
Szymon Napierała

Zaopiniował: *Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykami Bankowymi*

**KOMITET ZARZĄDZANIA  
AKTYWAMI I PASYWAMI  
ORAZ RYZYKAMI BANKOWYMI  
w Spółdzielczym Banku Ludowym  
w Kępnie**  
*[Signature]*

Zatwierdził:

**ZARZĄD  
Spółdzielczego Banku Ludowego  
w Kępnie**  
*[Signature]*

Zapoznano Radę Nadzorczą z informacjami do ujawnienia za 2017 r.....  
*06.06.2018 rok*

### Oświadczenie Zarządu

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe, w szczególności posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków

Zarząd Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie oświadcza, że ustalenia opisane w *Informacji z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Spółdzielczego Banku Ludowego w Kępnie na dzień 31.12.2017r* są adekwatne do stanu faktycznego, a systemy zarządzania ryzykiem są adekwatne do profilu prowadzonej działalności Banku.

Prezes Zarządu: Adam Hofman

PREZES ZARZĄDU  
Spółdzielczego Banku Ludowego

*Adam Hofman*

Wiceprezes ds. finansów: Jan Trojak

WICEPREZES ZARZĄDU  
Spółdzielczego Banku Ludowego

*Jan Trojak*

Wiceprezes ds. handlu: Barbara Cierpik

WICEPREZES ZARZĄDU  
Spółdzielczego Banku Ludowego

*Barbara Cierpik*

Członek Zarządu: Mariusz Balcerzak

CZŁONEK ZARZĄDU  
Spółdzielczego Banku Ludowego

*Mariusz Balcerzak*